

Sygn. akt: I C 87/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący sędzia Juliusz Ciejek

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2022 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **S. M., M. M. (1) i M. M. (2)**

przeciwko **T. B.**

o nakazanie i zapłatę

I. nakazuje pozwanej T. B.:

- ustawienie kamer monitorujących jej nieruchomości w takiej pozycji aby nie obejmowały swoim zasięgiem nieruchomości stanowiącej współwłasność,
- usunięcie kamer monitorujących działkę wspólną stron i innych mieszkańców budynku przy ul. (...) do 16 i 18,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. koszty procesu stron wzajemnie znosi.

Sygn. akt I C 87/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 22.09.2020 r. powodowie M. M. (2), S. M. i M. M. (1) skierowanym przeciwko pozwanej T. B. wniosli o:

- nakazanie pozwanej usunięcia naruszenia skutkującego naruszeniem dóbr osobistych w postaci ochrony prawa do prywatności i życia rodzinnego w ten sposób, że pozwana ustawi kamery monitorujące jej nieruchomości w takiej pozycji, nie będą one obejmować zasięgiem nieruchomości stanowiącej współwłasność oraz usunie te kamery, które monitorują działkę wspólną powodów M. M. (1), M. M. (2) oraz S. M. jak też i innych mieszkańców i lokatorów bloku o ciągłości przy ul. (...) do ul. (...) i bloku przy ul. (...),
- zasądzenie od pozwanej T. B. na rzecz każdego z mieszkańców, których prawa zostały naruszone po 1.000 zł zadośćuczynienia za naruszone dobra osobiste,
- o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że strony postępowania są skonfliktowane. W ocenie powodów, celem założenia monitoringu przez pozwaną było śledzenie prywatnego życia mieszkańców wskazanego bloku. Pozwana nie udostępniła powodom treści nagrań z kamer jak również pozostawiła bez odpowiedzi wezwanie do usunięcia kamer. Kamery skierowane są na teren działek przydomowych powodów jak też i teren wspólny, z którego korzystają mieszkańcy bloku przy ul. (...) do ul. (...). Zachowanie pozwanej stanowi naruszenie dóbr osobistych powodów, w

szczególności prawa do prywatności do życia rodzinnego paraliżując w ten sposób całe życie powodów. Jako podstawę prawną swoich żądań powodowie wskazali art. 23 i 24 k.c. oraz art. 448 k.c. (pozew k. 3-6).

Pozwana T. B. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazała, że między stronami istnieje silny konflikt sąsiedzki, który eskalowany jest przez powodów. Powodowie zakłócają spokój pozwanej i innych właścicieli lokali przedmiotowej nieruchomości wspólnej, wyzywają ich, grożą, dopuszczają się naruszeń nietykalności fizycznej, niszczą zasiedzenia, mienie lokatorów, rozkopują nieruchomość wspólną, zanieczyszczają ją, załatwiają na niej potrzeby fizjologiczne. Zainstalowanie monitoringu obejmującego nieruchomość wspólną stało się konieczne i w przyszłości zapobiegnie działaniom powodów degradujących nieruchomość wspólną oraz nieruchomość prywatną pozwanej. Ponadto, monitoring pozwoli zarówno pozwanej, jak i pozostałym lokatorom ustrzec się przed bezprawnymi atakami powodów. Pozwana wskazała również, że w swoim lokalu prowadzi działalność gospodarczą, w której przechowuje dokumenty oraz środki pieniężne klientów, w związku z czym konieczne jest zabezpieczenie nieruchomości przez monitoring. Instalacja monitoringu podniosła poziom bezpieczeństwa mienia pozwanej i nie była działaniem powodującym szkodę stronie powodowej. Pozwana nigdy nie wykorzystwała nagrań części wspólnej przeciwko powodom i zamierza je wykorzystywać wyłącznie w przypadku popełnienia wykroczenia lub przestępstw na nieruchomości wspólnej lub prywatnej pozwanej. Części nieruchomości wspólnej są w zasięgu wzroku praktycznie każdego właściciela lokalu nieruchomości oraz przechodzących przy niej osób trzecich, co eliminuje twierdzenia powodów o prawie do prywatności (odpowiedź na pozew k. 39-41).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana w budynku przy ul. (...) mieszka jak również prowadzi działalność gospodarczą. W budynku tym również mieszkają powodowie. Przed budynkiem znajduje się działka, która jest dzierżawiona przez pozwaną od Urzędu Miasta.

(dowód: protokół z posiedzenia przygotowawczego – k. 73, bezsporne)

Właściciele lokali w budynku przy ul. (...) formalnie powołali Wspólnotę Mieszkaniową oraz dokonali wybory jej zarządu. Członkiem Zarządu Wspólnoty jest powódka M. M. (2).

(dowód: przesłuchanie M. M. (2) – k. 115v)

Na nieruchomości stanowiącej części wspólnej, jak również na nieruchomości stanowiącej wyłącznie własność pozwanej dochodziło do różnego rodzaju zniszczeń. Były niszczone ściany oraz części narożne budynku. Dach nad wejściem do biura pozwanej był polewany cieczami o nieprzyjemnym zapachu oraz wyrzucane były śmieci, które uniemożliwiały odpływ wody przez rynny. Dochodziło do zaboru tablic informacyjnych, donic z kwiatami, część roślin była niszczone. Na częściach wspólnych były niszczone nasadzenia.

(dowód: zdjęcia – k. 42-53, zeznania świadka O. B. (1) – k. 111v, zeznania świadka W. K. – k. 112, zeznania świadka A. K. – k. 112v, zeznania świadka Z. W. – k. 112v-113, przesłuchanie T. B. – k. 115v-116)

Pozwana zamontowała cztery kamery wizyjne, z których dwie swoim zasięgiem obejmowała teren przyległy do biura pozwanej. Natomiast dwie pozostałe kamery obejmowały swym zasięgiem działkę wspólną oraz ogródki należące do powodów. Obraz zarejestrowany na kamerach jest zachowany przez okres 20 dni.

(dowód: protokół z posiedzenia przygotowawczego – k. 73, zeznania świadka O. B. (1) – k. 111v, zeznania świadka A. K. – k. 112v, przesłuchanie S. M. – k. 114v, przesłuchanie M. M. (2) – k. 115, zdjęcie – k. 155)

Powódka M. M. (2) dokonała zgłoszenia na policję w związku z zamontowaniem przez pozwaną kamer obejmujących swoim zasięgiem części wspólne nieruchomości.

(dowód: zeznania świadka K. J. – k. 114, przesłuchanie M. M. (2) – k. 115)

Policjanci interweniujący w przypadku zgłoszeń stron postępowania, nie doradzali pozwanej, aby zamontowała kamery w taki sposób, aby swym zasięgiem obejmowały części wspólne nieruchomości.

(dowód: zeznania świadka K. J. – k. 114, zeznania świadka M. W. – k. 156)

Pozwana nie uzyskała zgody innych mieszkańców budynku na zamontowanie kamer.

(dowód: zeznania świadka W. K. – k. 112, zeznania świadka S. M. – k. 114v, zeznania świadka Z. W. – k. 113v, przesłuchanie M. M. (2) – k. 115v, zeznania świadka H. K. – k. 156v)

Od chwili zamontowania kamer liczba zniszczeń uległa zmniejszeniu oraz nastąpiła poprawa bezpieczeństwa.

(dowód: zeznania świadka O. B. (1) – k. 112, zeznania świadka W. K. – k. 112, zeznania świadka Z. W. – k. 113v, przesłuchanie T. B. – k. 115v-116)

Między stronami niniejszego postępowania istnieje silny konflikt sąsiedzki. Konflikt ten dotyczy również innych mieszkańców budynku (w tym właściciele lokali mieszkalnych) przy ul. (...) jak również przy ul. (...). Strony postępowania oraz część mieszkańców ww. bloków uprzykrza sobie nawzajem życie. Interwencje policji odbywały się na skutek zgłoszeń od wszystkich stron niniejszego postępowania.

(dowód: zeznania świadka W. K. – k. 112, zeznania świadka O. B. (1) – k. 111v, zeznania świadka A. K. – k. 112v, zeznania świadka Z. W. – k. 112v-113, zeznania świadka K. J. – k. 114, przesłuchanie S. M. – k. 114v, przesłuchanie M. M. (2) – k. 115, przesłuchanie T. B. – k. 115v-116, zeznania świadka M. W. – k. 156, zeznania świadka H. K. – k. 156v)

W latach 2014-2019 r. Sąd Rejonowy w M., Wydział Karny orzekał w sprawach, w których pokrzywdzoną była pozwana. Postępowania te dotyczyły w szczególności zakłócenia spokoju, niszczenia roślin, używania słów nieprzyzwoitych m.in. przez powodów S. M. oraz M. M. (1).

(dowód: wyroki Sądu Rejonowego w Mrągowie – k. 93-110, zeznania świadka Z. W. – k. 113v-114)

Pismem z dnia 30 lipca 2020 r. podpisanym przez powódkę M. M. (2) działającą w imieniu właścicieli lokali budynku przy ul. (...) w M. zwróciła się do pozwanej oraz do E. J.. C. o udostępnienie danych z monitoringu kamer obejmujących swym zasięgiem części wspólne nieruchomości. W tym samym dniu powódka działając w imieniu małej wspólnoty mieszkaniowej budynku przy ul. (...) skierowała do Komendy Powiatowej Policji w M. pismo z wnioskiem o interwencję dzielnicowego, w związku z zamontowaniem przez pozwaną kamer bez zgody mieszkańców.

(dowód: pismo z dnia 30.07.2020 r. – k. 7 oraz k. 12, pismo skierowane do KPP M. z dnia 30.07.2020 r. – k. 11)

Następnie, pismem z dnia 10.08.2020 r. powódka M. M. (2) wezwała pozwaną do usunięcia kamer. Do wezwania zostało załączone oświadczenie mieszkańców bloku przy ul. (...), w którym wskazali, że nie wyrażają zgody na zbieranie wizerunku bez ich zgody.

(dowód: pismo z dnia 10.08.2020 r. wraz z oświadczeniem – k. 9-10)

W dniu 26.08.2021 r. powódka M. M. (2) prysnęła gazem pieprzowym w twarz pozwanej T. B..

(dowód: nagranie na płycie CD – k. 148, przesłuchanie powódki M. M. (2) – k. 157)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części dotyczącej nakazania pozwanej ustawienia kamer monitorujących, tak aby nie obejmowały swoim zasięgiem nieruchomości stanowiącej współwłasność oraz usunięcie kamer monitorujących działkę wspólną stron i innych mieszkańców budynku przy ul. (...) do 16 i 18. Strona powodowa wykazała bezprawność działania pozwanej w przedmiocie montażu kamer obejmujących części wspólne nieruchomości.

Natomiast oddaleniu podlegało roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia na rzecz każdego z powodów, bowiem okoliczności sprawy nie dawały podstawy do zasądzenia jakiegokolwiek kwoty z tego tytułu.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zgłoszonego powództwa należy wskazać, iż zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Z faktu naruszenia dobra osobistego mogą wynikać dla poszkodowanego zarówno roszczenia majątkowe, jak i niemajątkowe. Spośród środków ochrony, jakie przysługują poszkodowanemu w razie naruszenia dóbr osobistych, art. 24 k.c. przewiduje możliwość żądania zaniechania tego działania naruszającego dobra, dopełnienia przez osobę naruszającą dobra czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Dodatkowo art. 448 k.c. umożliwia dochodzenie poszkodowanemu zadośćuczynienia, stanowiącą podstawową sankcję majątkową za doznaną krzywdę, lub zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany przez niego cel społeczny.

Rozpoznanie roszczenia o ochronę dóbr osobistych wymaga przede wszystkim ustalenia i dokonania oceny, czy i jakie dobro osobiste żądającego ochrony zostało naruszone, w dalszej zaś kolejności stwierdzenia bezprawności działania sprawcy, bądź też wystąpienia okoliczności bezprawności tę wyłączających.

Przepis art. 24 § 1 k.c. rozkłada ciężar dowodu w ten sposób, że na powoda nakłada obowiązek udowodnienia, iż pozwany naruszył jego dobra osobiste. Przepis formułuje również domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych. Oznacza to, że na pozwanym zatem spoczywa obowiązek udowodnienia, że jego działanie naruszające dobra osobiste powoda nie było bezprawne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 października 2005 roku, sygn. akt I ACa 353/05, Lex nr 175202).

W związku z powyższym zasadniczy cel niniejszego postępowania sprowadzał się do ustalenia:

- czy zamontowane przez pozwaną kamery obejmują swym zasięgiem wyłącznie nieruchomości będącą w wyłącznym władaniu pozwanej, czy też obejmowały swym zasięgiem nieruchomości wspólną,
- w przypadku ustalenia, że kamery obejmowały swym zasięgiem nieruchomości wspólną ustalenie czy pozwana uzyskała stosowaną zgodę na montaż kamer,
- w przypadku ustalenia, że pozwana działała bez zgody współwłaścicieli części wspólnych nieruchomości, dokonanie oceny czy doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów,
- w przypadku ustalenia, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów dokonanie oceny zasadności przyznania powodom zadośćuczynienia z tego tytułu.

W pierwszej kolejności wskazać, należy że Sąd dokonując oceny zeznań świadków mógł wyróżnić 3 grupy świadków: pierwsza grupa świadków pozostająca w konflikcie z powodami (O. B. (2), W. K., A. K., Z. W.), druga grupa świadków pozostająca w konflikcie z pozwaną (H. K.) oraz trzecia grupa świadków nie pozostająca w konflikcie z żadną ze stron sporu (policjanci: K. J., M. W.). Pierwsza i druga grupa świadków wskazywała na różnego rodzaju sytuacje konfliktowe między stronami postępowania jak również między świadkami, a jedną ze stron postępowania. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków w zakresie w jakim wskazywali na niewłaściwe zachowania stron postępowania. Zeznania w tym zakresie znalazły potwierdzenie również w zeznaniach trzeciej grupy świadków – wskazujących, że obie ze

stron wzajemnie uprzykrzają sobie życie i zwracają się z prośbą o interwencję policji. Tym samym, Sąd nie dał wiary zarówno zeznaniom świadków jak i stron w zakresie w jakim wskazywali, że tylko jedna ze stron sporu inicjuje sytuacji konfliktowe. W ocenie Sądu, zeznania policjantów, którzy nie byli zainteresowani rozstrzygnięciem korzystnym dla którejkolwiek ze stron są w całości wiarygodne i nie pozostają w sprzeczności z zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. W tym miejscu również należy podkreślić, że Sąd nie dał wiary pozwanej i świadka O. B. (1) co do tego, że to policjanci sugerowali jej montaż kamer w celu monitorowania części wspólnych nieruchomości. Twierdzenia pozwanej jak i świadka O. B. (2) nie znajdują potwierdzenia z zeznaniach przesłuchanych policjantów, a ponadto są sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego – aby funkcjonariusze policji doradzali rozwiązania niezgodne z prawem.

Pomiędzy stronami bezsporne było, że pozwana dokonała montażu czterech kamer. Powódka twierdziła, że dwie kamery obejmują wyłącznie teren, który znajduje się w jej władaniu, zaś pozostałe dwie kamery obejmują swym zasięgiem nieruchomości wspólną. Pozwani twierdzili, że kamery monitorujące nieruchomości dzierżawioną przez pozwaną obejmują swym zasięgiem również nieruchomości wspólną. Natomiast dwie pozostałe kamery monitorują również teren ogródków należących do powodów – pozwana temu przeczyła. Jak wykazało postępowanie dowodowe, w szczególności nagrania z kamer oraz zdjęcia złożone do akt sprawy, powodowie mieli rację w tym, że po pierwsze kamery skierowane na nieruchomości pozwanej obejmowały swym zasięgiem nie tylko ten teren, ale również części wspólne nieruchomości, a po drugie pozostałe kamery obejmowały teren ogródków działkowych. Pozwana wskazała, że zapis danych z kamer przechowywany jest 20 dni, zaś jej córka zeznając wskazała na okres 30 dni. Czas przechowywania takich danych nie miał znaczenia dla wyniku sprawy, bowiem istotny jest fakt, że obraz ten był nagrywany i przechowywany. Powyższe ustalenia faktyczne, doprowadziły do wniosku, że pozwana dokonała montażu łącznie czterech kamer, z czego dwóch monitorujących teren przez nią dzierżawiony oraz części wspólne nieruchomości, a dwie pozostałe obejmowały swym zasięgiem wyłącznie części wspólne nieruchomości oraz ogródki działkowe należące do powodów.

Z uwagi na powyższy wniosek, koniecznym stało się ustalenie czy pozwana uzyskała zgodę współwłaścicieli nieruchomości wspólnej do montażu kamer obejmujących swym zasięgiem nieruchomości wspólną.

Przesłuchani w sprawie świadkowie jak i strony postępowania zeznali:

- „Mama nie ma zgody pisemnej na montaż kamer i nasadzenia roślin, ale ma zgodę ustną świadków, którzy będą obecni na rozprawie.” (świadek O. B. (2)- k. 112),
- „Nie było rozmowy z sąsiadami na temat założenia kamer, bo nikt by się na to z tej strony bloku nie zgodził (...)” (świadek W. K.- k. 112),
- „mi kamera nie przeszkadza. gdyby ode mnie to zależało założył bym jeszcze co najmniej dwie, bo to wielki hamulec do zachowania się mieszkańców tego bloku.”(świadek A. K. – k. 112v),
- „W rezultacie pozwana zdecydowała się doinstalować monitoring, konsultując to ze mną.” (świadek Z. W. – k. 113),
- „Nikt nie rozmawiał z nami na temat montażu tych kamer. (powód S. M. – k. 114v)
- „Dowiedziałam się od tego pana który zakładał kamery, że będzie zakładany monitoring.” (powódka M. M. (2) – k. 115v).

Ponadto, do akt sprawy zostało złożone żądanie usunięcia kamer oraz oświadczenie o braku zgody na nagrywanie części wspólnych nieruchomości – zostało ono podpisane przez powodów oraz mieszkańców bloku przy ul. (...) (k. 9-11). Pozwana nie kwestionowała ani treści tego dokumentu, ani faktu, że otrzymała taki dokument.

Powyższe jednoznacznie świadczy o tym, że pozwana przed montażem kamer nie zwróciła się do pozostałych właścicieli części wspólnych nieruchomości o wyrażenie zgody na montaż kamer, ani nie uzyskała takiej już po ich zamontowaniu. Pozwana również nie przedstawiła wszystkim osobom zainteresowanym dokładnego zasięgu kamer,

okresu przechowywania nagrań z kamer, nie wskazała na sposób zabezpieczenia zgromadzonych danych oraz zasad udostępniania danych z kamer. Pozwana, jak wykazało postępowanie dowodowe przechowywała dane z kamer, a więc dochodziło do utrwalenia wizerunku osób, które znajdowały się w zasięgu kamery. Jak wynika, z powyższego pozwana nie tylko dokonała montażu kamer bez zgody innych mieszkańców ale również, gromadziła i przechowywała ich dane.

Mając na uwadze powyższe, konieczne stało się ustalenie czy zachowanie pozwanej tj. nagrywanie bez zgody kamerą części wspólnej nieruchomości oraz ogródków powodów stanowiło naruszenie dóbr osobistych w rozumieniu art. 23 k.c. i 24 k.c.

Sprawy dotyczące zamontowania monitoringu były przedmiotem sporów przed Sądami Powszechnymi. W tym miejscu należy wskazać, na fragmenty uzasadnień wyroków, które tworzą jednolitą linię orzecznictwa:

- „Już samo utrwalenie wizerunku osoby bez jej zgody, jest już naruszeniem na płaszczyźnie art. 23 i 24 k.c.” wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30.10.2019

r. sygn. akt V ACa 440/19,

- „ Trzeba bowiem wyraźnie rozgraniczać sytuacje, w których kamery rejestrujące obraz znajdują się w przestrzeni publicznej, w miejscach ogólnodostępnych, od tych, w których urządzenia te umieszczane są na terenach prywatnych, których status wyklucza możliwość dowolnego korzystania z nich przez inne osoby. Decydując się na poruszanie po drogach publicznych, odwiedzanie miejsc rozrywki, sklepów czy stacji benzynowych, każdy człowiek ma, a ściślej – powinien mieć, pełną świadomość tego, że przestrzeń wokół jest, dla celów bezpieczeństwa, obserwowana. Sam podejmuje więc decyzję o tym, czy chce znaleźć się w tych miejscach, godząc się w ten sposób na ograniczenie własnej prywatności. (...) Przebywając we własnym domu każdy człowiek powinien mieć natomiast zapewnioną możliwość realizacji prawa do prywatności w możliwie pełnej postaci. W tym miejscu może i powinien czuć się swobodnie, co fakt stałej rejestracji obrazu zdecydowanie wyklucza. (...) Zamontowanie urządzeń monitorujących w celu ochrony własnej winno nastąpić w taki sposób, aby kamery obejmowały tylko obszar jego nieruchomości lub jego mienia. Monitoring nie realizuje celu ochronnego, gdy pozwala na obserwację części innego budynku i życia osób w nim mieszkających, jak też osób trzecich, przychodzących do nich w odwiedziny, jak również obserwację pomieszczeń wyłącznie użytkowanych przez powoda. **Dla zwiększenia poczucia bezpieczeństwa własnego można więc montować kamery, jednak cel ten można osiągnąć bez naruszania prywatności sąsiadów.** Urządzenia te powinny obejmować swoim zasięgiem nieruchomość ich właściciela wraz z ogrodzeniem, aby w ten sposób rejestrować zachowania, które mają miejsce w tym właśnie miejscu. Mogą też obejmować teren przed posesją (drogę publiczną), czy inny teren niezamieszkały, na którym, z oczywistych względów, osoby tam przebywające nie mogą oczekiwać respektowania ich prywatności rozumianej jako wolność od bycia obserwowanym. Niezależnie bowiem od tego, że powód dopuszczał się w przeszłości naruszeń prawa wobec pozwanego i jego bliskich, okoliczność ta nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla działań podejmowanych przez pozwanego. (...) stwierdzić należy, iż w okolicznościach tej sprawy prawo powoda do szeroko rozumianej prywatności życia zostało naruszone działaniami pozwanego polegającymi na stałym monitorowaniu jego nieruchomości, przy braku istnienia przesłanek wyłączających bezprawność tych działań.” wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14.02.2019 r. sygn. akt V ACa 20/18,

- „Niewątpliwie pozwany jako właściciel nieruchomości ma prawo zamontowania kamer (art. 140 KC.), a celowość takiego działania nie budzi zastrzeżeń, jeżeli czyni tak z zamiarem ochrony swojej posesji i własnego bezpieczeństwa. Wykorzystanie kamer, zlokalizowanych na posesji właściciela, lecz celem obserwacji sąsiadów, ich inwigilowanie w ten sposób, stanowi naruszenie prawa do prywatności osób poddanych takiej obserwacji.” wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23.09. 2019 r. sygn.. akt I ACa 1270/17,

- „Prawo do prywatności jest nie tylko dobrem osobistym, chronionym w krajowym porządku prawnym, ale również prawem chronionym konstytucyjnie (art. 47 Konstytucji RP) i w porządku międzynarodowym (art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.). Sąd Okręgowy zasadnie uznał, w okolicznościach sprawy, że prawo powoda do szeroko rozumianej prywatności życia zostało

naruszone działaniami pozwanego, polegającymi na stałym monitorowaniu części wspólnych nieruchomości, przy braku istnienia przesłanek wyłączających bezprawność tych działań.” wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7.02.2017 r. sygn. akt V ACa 283/16.

Powołane wyżej orzecznictwo jednoznacznie wskazuje, że monitoring posesji wykraczający poza teren wyłącznej własności osoby, która dokonała montażu kamer stanowi naruszenie dóbr osobistych, jeżeli obejmuje swym zasięgiem teren należący do innych osób. Jednoznacznie przesądza to, w okolicznościach niniejszej sprawy, że pozwana naruszyła dobra osobiste powodów w postaci prawa do prywatności. W doktrynie wskazuje, się na okoliczności wyłączające bezprawność działania osoby naruszającej dobra osobiste i są to:

- wyrażenie zgody przez osobę, której dobra osobiste mogą zostać naruszone,
- działanie na podstawie przepisów prawa bądź w wykonaniu prawa podmiotowego,
- nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.),
- działanie w obronie uzasadnionego interesu społecznego lub prywatnego (K. Pietrzykowski Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1–449¹⁰, rok. 2020 Legalis).

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy oraz okoliczności niniejszej sprawy nie wykazały, aby zachodziły okoliczności wyłączające bezprawność działania pozwanej. Trzy pierwsze przesłanki wyłączające bezprawność działania nie wymagają szerszego omówienia (pozwana nie uzyskała zgody mieszkańców, nie działa na podstawie przepisów prawa i nie doszło do nadużycia prawa podmiotowego), to ostatnia przesłanka powinna zostać omówiona z uwagi na argumentację pozwanej. Pozwana wielokrotnie wskazywała, że działa w celu poprawy bezpieczeństwa własnego ale również innych mieszkańców, jak również w celu ochrony mienia własnego i wspólnego. Przede wszystkim wskazać należy, że powodowie nie kwestionowali prawa pozwanej do monitorowania terenu będącego w jej wyłącznym władaniu. Pozwana mogła i może w dalszym ciągu teren ten monitorować. Jednak jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 14.02.2019 r. sygn. akt V ACa 20/18, którego uzasadnienie było cytowane wyżej, ochrona ta powinna odbywać się w taki sposób, aby nie dochodziło do naruszenia dóbr osobistych innych osób – pozwana więc powinna dokonać montażu kamer tak, aby zasięg ich obejmował wyłącznie jej mienie i jej nieruchomość. Nie można odmówić pozwanej racji, co znajduje również potwierdzenie w zeznaniach świadków, że instalacja kamer poprawiła bezpieczeństwo oraz spowodowała spadek dewastacji mienia. Jednak, jak wynika z stanowiska powodów, zeznań świadków oraz złożonego oświadczenia (k. 9-10) dla osób, które zostały objęte zasięgiem kamer ważniejszą wartość stanowi prawo do prywatności niż poprawa bezpieczeństwa – i nie można takiego wyboru kwestionować. Ponadto, w okolicznościach niniejszej sprawy nie można uznać, że pozwana działała w uzasadnionym interesie społecznym. Przede wszystkim inni mieszkańcy nie życzyli sobie takiej ingerencji w ich prywatność (pozwana mimo wezwań do usunięcia kamer tego nie czyniła), a ponadto trudno mówić o interesie społecznym, skoro dotyczy on tak sprzecznych oczekiwań i tak ograniczonej i podzielonej liczby osób. Ostatecznie, należy uznać że pozwana działa przede wszystkim we własnym interesie oraz osób popierających jej działania, lecz nie w imieniu wszystkich mieszkańców budynku przy ul. (...).

Pozwana, chcąc uzyskać pożądaną rezultat powinna zrobić to w trybie przepisów regulujących funkcjonowanie wspólnoty mieszkaniowej, w tym odnoszących się do kwestii korzystania rzeczy wspólnej. N. bezprawne działania, niektórych z sąsiadów lub osób trzecich nie upoważniają jej do ostentacyjnego ignorowania tych regulacji i nie mogą korzystać z ochrony prawnej.

Podsumowując powyższe rozważania, Sąd uznał, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów w postaci ich prawa do prywatności poprzez zamontowanie kamer, które obejmowały swym zasięgiem części wspólne nieruchomości oraz ogródki należące do powodów. Wobec powyższego, w ocenie Sądu do usunięcia skutków dokonanego naruszenia dóbr osobistych powodów w omówionym wyżej zakresie będzie zasadne poprzez nakazania pozwanej ustawienia kamer monitorujących, tak aby nie obejmowały swoim zasięgiem nieruchomości stanowiącej

współwłasność oraz usunięcie kamer monitorujących działkę wspólną stron i innych mieszkańców budynku przy ul. (...) do 16 i 18. O powyższym, na podstawie art. 23 i 24 k.c. Sąd orzekł **w punkcie I wyroku**.

W związku z tym, że Sąd uznał, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów, należało rozważyć, czy zasadne jest ich żądanie na podstawie art. 448 k.c. zasądzenia na ich rzecz zadośćuczynienia.

Stosownie do art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Wymaga stanowczego podkreślenia, że zasądzenie świadczeń przewidzianych w art. 448 k.c. jest fakultatywne, co wprost wynika z brzmienia wspomnianego przepisu. Jeśliby zamiarem ustawodawcy byłoby wprowadzenie obligatoryjności tychże świadczeń, z pewnością posłużyłby się zwrotem „zasądza”, a nie „może zasądzić”. Oznacza to, że zadośćuczynienie i suma pieniężna na wskazany cel społeczny nie zawsze muszą być przyznane poszkodowanemu, gdy zostają spełnione ustawowe przesłanki. Dlatego sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie komentowanego przepisu w każdym przypadku naruszenia dóbr osobistych – przy stosowaniu tego przepisu bierze się pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych, w tym winę sprawcy naruszenia dóbr osobistych i jej stopień oraz rodzaj naruszonego dobra (zob. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2006 r., sygn. akt II PK 245/2005, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101). Dodatkowo przyjmuje się, że kryteriami, które należy uwzględnić przy ocenie zasadności żądania zadośćuczynienia w związku z naruszeniem dóbr osobistych, są m.in.: nieodwracalność skutków naruszenia, stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego, w tym niewymiernych majątkowo oraz sytuacja majątkowa i osobista.

Przenosząc powyżej przedstawione uwagi na grunt niniejszej sprawy, Sąd uznał, że nie zasługuje na uwzględnienie żądanie zapłaty na rzecz powodów zadośćuczynienia za naruszenie ich dóbr osobistych w wysokości po 1.000 zł. Krzywda powodów nie została wykazana w stopniu, który uzasadniałby jakąkolwiek gratyfikację finansową. Postępowanie dowodowe, w szczególności brak inicjatywy dowodowej powodów w tym zakresie, nie pozwoliło ustalić okoliczności przeciwnej. Powodowie nie wykazali, aby naruszenie dóbr osobistych wywołała u nich negatywne konsekwencje w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego. Nadmienić należy, że istnieje konflikt sąsiedzki między stronami, który charakteryzuje się równowagą sił, albowiem obie strony wzajemnie uprzykrzają sobie życie oraz angażują policję w swoje nieporozumienia. Sąd nagannie ocenia zachowanie pozwanej, która dokonała montażu kamer bez zgody powodów oraz nie zdjęła ich lub nie zmieniła ich zasięgu po wyraźnym sprzeciwie strony powodowej. Zachowanie M. M. (2) (spryskanie twarzy pozwanej gazem pieprzowym), które wprawdzie nie było przedmiotem niniejszego sporu, również należało ocenić jako naganne i nie znajdujące żadnego usprawiedliwienia, nawet jeżeli stanowiło retorsję za takie same działania pozwanej wobec męża powódki. Przetoczone okoliczności obrazują stopień nasilenia konfliktu. Pośrednio dowodzą jednak bezskuteczności ochronnego działania monitoringu. Powódka wiedząc, że jest monitorowana i toczy się proces dokonała naruszenia dóbr osobistych pozwanej. Przemawia to za koniecznością zdecydowanej reakcji organów ochrony porządku prawnego w ten konflikt na zupełnie innej płaszczyźnie. W kontekście niniejszego procesu przemawia jednak zdecydowanie przeciwko przyznaniu powodom zadośćuczynienia pieniężnego na podstawie art. 448 k.c.

Bezspornie pozwana dokonała naruszenia dóbr osobistych powodów, jednakże powodowi nie wykazali rozmiaru krzywdy, który uzasadniałby zasądzenie zadośćuczynienia. Jak zostało na wstępie rozważań podkreślone, przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. jest fakultatywne, a nie obowiązkowe. W kontekście zaistniałych zdarzeń, podważona została wiarygodność powodów co do niesprobowanych aktów agresji ze strony pozwanej.

Wobec niespełnienia przesłanek wymienionych w przepisie art. 448 k.c., Sąd przyjął, że żądanie zadośćuczynienia w realiach niniejszej sprawy nie zasługuje na uwzględnienie, co skutkowało oddaleniem powództwa w tym zakresie, o czym orzeczono **w punkcie II wyroku**.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. W ocenie Sądu, za wzajemnym zniesieniem kosztów procesu przemawiały: jedynie częściowe uwzględnienie powództwa tj. uwzględnienie w zakresie roszczenia niemajątkowego oraz oddalenie w całości w zakresie roszczenia majątkowego, jak również wzajemne naruszanie dóbr osobistych pomiędzy stronami. W związku z powyższym Sąd orzekł jak **w punkcie III wyroku.**